

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**

Sz.-Somlyón, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is ezimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

Boldog ünneplést!

Sz.-Somlyó, 1888. márcz. 28.

(Sz. I.) A világtüdvözítő feltámadási ünnepét készül megülni az egész keresztény világ. Azt a magasztos ünnepet, melyen dicséret és dicsőség hymnusa száll ég felé a hívő lelkek millióinak kebléből, allelujára nyílnak az ajkak s örvendeznek a szegény életnek egy fölemelő vigaszával, a szenvedő szívnek egy édes reményével mindenfelől a keresztény hívek, kiket a hit világával összetart az üdvözítő világot hódító isteni szelleme. „Legyen azért dicséret és dicsőség a magas mennyben Istennek, a földön pedig békeség a jó szándéku embereknek.” — „Miért keresitek holtak között az élő? Nincsen itt, föltámadott!”

Mily lélekemelő fogalmak rejlenek ezen egyszerű szavakban! Ekkor lett „testté az ige”, ekkor „ontattak szét a pokol kapui, mert az életen nem vehetett a halál diadalmát!”

Husvét diadalünnep. De nem oly diadalünnep, mit a hódítók, városok, falvak füstölgő romjai fölött, véráztatta csatáikon annyiszor tartottak a pusztító harci riadóval tulharsogva a zokogó jajt, mely a hátramaradt özvegyek és árvák szíve mélyéből fakadt fel: hanem diadalünnep a világosságnak a sötétség: az igazságnak a kétely; az erénynek a bűn és a szellem, szabadságnak az erkölcsi rabság fölött.

Legyen a Husvét ünnepe diadalünnep édes hazánkra. Üljön győzelmet bennünk a léleknek azon ereje, mely mindig azt keresse, a mi igaz a természetben; szeretettel csüngjön azon, a mi szép a művészetben és ölelje fel azt, a mi nemes az életben.

E drága földre, szép hazára, melynek ege alatt a dicső ősök szellemszárnyain kél a szellő, vértől ázott földjén pompáznak a virágok, hő-

sök sirjain hullámszik a kalásztenger, — új korszak hajnala dereng. Erő és erkölcs jellemzi multunkat, tudomány és felvilágosodás jelenünket, s a merre csak nézünk általános mozgalom a társadalmakat. A régi erő és erkölcs fájdalom — lehanyatlott, a munkás kezek elfáradtak, de azért ezer más munkás tűnik föl a láthatáron, ezer kéz nyul dologhoz És kik-e munkások? Nihilisták, anarchisták, socialisták azok, kik a hajnallal kelnek s a nappal haladnak; és félt, hogy a mi, még eddig romlatlan népünket is magokkal ragadják a zavar és mozgalom ezen hullámszó és minden rendet fölforratni törekvő árjában.

Üljön diadalt bennünk a romlásnak indult társadalmat s a meglazult erkölcsöket megjavító készség érzete, a közhasznosság és az emberszeretet, hogy ne legyünk, ne lehessünk rabjai a szükkeblű önzésnek, mely törekvéseit, küzdelme látókörét csak saját „én”-je, saját érdeke szerint fogja fel és intézi, hogy így áldozhassunk erőt és időt azoknak javáért és boldogságáért, kiket a sors nekünk adott; teljünk el szeretettel a szenvedő, könnyező és szükölködő emberiség iránt, s legyünk erősek a küzdelmekre szembezállani azokkal, a kik ellenünk törnek, és bátrak a harca, vivni nemes lángolással a közjólétért s előhaladásért.

És hogy küzdő erőnk, bátorságunk meg ne törhessen, a kislelkű csüggettség helyett üljön diadalt egy szebb, egy jobb jövődönnek biztató reménye, mert az önbizalmatlanság s csüggedés: halál, az önbizalom és bátorság: élet, teremője minden nagynak, jónak és nemesnek. Aztán ne feledjük, mert feledniünk nem szabad, hogy hazánk léte, nemzetünk jövője a szellemi műveltség mellett csak az erkölcsök ápolásán virágozhatik föl, s hogy e műveltség terjesztésére és az erkölcsök ápolására, mi nyel-

pát, míg végre a világ ez egyik leglángeszűbb férfiát a pápa ő szentsége, — ráfogván nagyigazán, hogy szabadkőműves — börtönbe záratta, hol aztán megis halt.

Somoskeői pedig — mint a fáma mondja — mindenféle kerestette Lemit, hogy magához méltó utódot képezzen belőle. De Lemi nem csupán juxból viselte magát oly kedélyesen, hanem életszükségből is. A fejelés árának mihamar nyakára hágván, élnie kellett, ugy a hogy. Most Kolozsváron hordár volt, majd ott kollegáit behuzva, elvándorolt Szegegre s ott beállott kellnernek, majd rávette magát, hogy felcsap karlistának, de utlevele nem lévén visszatoloncoltatott a fővárosba, az iparlovagok és kóborgó suhancok Eldorádójába. Itt azonban utól érte a nemezis. Beteg lett, a sok nélkülözés, és fáradság megtörte. A Rókus kórházba kerülve, innen keserves, panaszos és bűnbánó levelet irt a nagytiszt. Kádár Ézsaiás kereszt apjának, esküdözve mennyre földre, hogy még a debreceni kollégiumban nem volt olyan szorgalmas, jó magaviseletű tanuló a milyen ő fog lenni, csak fogadja vissza még egyszer atyai kegyébe, fölhozván maga mellett példa gyanánt a kollégium büszkeségét Csokonait, a kit két izben csaptak ki az orruknál tovább nem látó vasikalaposok . . . az utókor még is szobrot emelt tiszteletére . . . ő is ember lesz, csak azt a csufot ne engedje vele történni a kedves keresztapa, hogy haza toloncolják, pedig a rendőrség azzal biztatja felgyógyulása esetére.

A nagytiszt. ur édes atyai könnyeket hullatott, mikor megtudta, hogy hol van Elemér, ott hagyta a 99. juhot, vonatra ült, hogy haza hozza az elvesztett, de megtalált századikat. Haza is hozta. Nem engedte meg, hogy többé a kollégiumban lakjék.

vünkben, szívünkben és lényünkben a magyar hazának gyermekei, mindnyájan hivatott munkásai vagyunk s hogy a közszellem éltető és hódító hatalmán nincs, nem lehet ereje az időnek és halálnak.

E tudatból, e meggyőződésből merítsünk bátorságot, bizalmat hatni és munkálni a jelenre s a jövőre.

* * *

A husvéti ünnepekre a természet is kezd nyílni, fakadni. A mezők tüde zöldje s egy-két virága hirdetik az ünneplő természetet, mely hosszú téli szenderegéséből a kikelet enyhe fuvalmától csókoltatva már felébredt, mintegy jelképezvén a feltámadás nagy ünnepét, melyre tiszta szívből jövő emberbaráti szeretettel kívánunk t. olvasóinknak üdvöt, meglegedést és boldogságot.

Az eszmék diadala.Irt: **Farkas István.**

(Folytatás.)

A rendfentartási bizottság azonnal megalakulása után megkezdé működését. Első tette az volt, hogy az országgal a kivívt eredményeket tudatta azután pedig a régibb pesti polgárőrség számát tetemesen szaporította, s nevét nemzetőrségre változtatta át, azon tul pedig minden figyelmét oda irányzá, hogy a mozgalomnak az egész országban irányt adjon, s ez által az országgyűlés határozatainak súlyát a nép részéről is nevelje. A pestihez hasonló rendfentartási bizottság az ország majd minden nagyobb városában és megyéjében keletkezett, melyek a nép részéről mindenütt engedelmességre találtak.

Ez alatt az országgyűlési küldöttség is Bécsbe érkezett. A nép csak most törte szét a rabság bilincseit, a legnagyobb lelkesedéssel fogadta a magyarokat, kik nem csak saját szabadságukért küz-

Tanuló szobáját butoroztatta be két kereszt fia számára. Hadd legyenek itt az ő szeme előtt, itt nevelkedjenek az ő családi körében.

És Elemér nem is adott többé okot arra, hogy a nagytiszt. ur megbánja tettét, szófogadó, jó magaviseletű lett s Pistával együtt gyűrték a studiumokat.

Csöndben, békében repültek az évek tova egymás után. A kis Juliskából gyönyörű rózsás arcu, sugár természetű hajadon lett; a nagytiszt. asszony salonja megnepesült, a tükör históriája rég feledve lett, sőt újabb, diszesebb vásároltatott a helyére.

A keresztfiuk is célt értek.

Pistából István lett s megboldogult atyja pályájára lépén, egy tekintélyes egyház község választotta lelkészeül. Elemér az ügyvédi pályára lépett s ügyvédbotjár a legelső prókátor mellett, kitűnő gyakorlati iskolában.

A nagytiszt. ur célját érte, derék embert nevelt mindkét keresztfiából, keblét a keresztényi megnyugvás édes érzete töltötte el s halálat adva Istenének, örömkönyvek peregték le ősz szakálláról.

III.

Mig István a magasztos, de nagyon tövises pályán a kezdet nehézségeivel küzdött, Elemér pedig principálisa megbizásából árverelte, kőtyavetyélte a betegek alól a derekalkakat, azalatt nagytiszt Kádár Ézsaiás igazgató-pofessor ur házánál nagy dolgok történtek. A nagytiszt. asszony megtette magát háziurnak. Férje bevégezte célját, árvafiait szárnukra bocsátotta, most ő rajta a sor. Juliska rózsabimbó fakadáskor 18 éves elmúlván, a nagytiszt. asszonyt gond fogta el, hogy leányának, — a ki mind

TÁRCZA.**A nagytiszteletű ur árvái.**

— Beszély. —

Irt: **Kanissay Endre.**

(Folytatás.)

Egy álló évig nem hallott róla semmit sem, sem a fejelés árával megkárosult majsztram, sem a jólelkű keresztapa, pedig mindketten szerették volna ha előkerül. A becsületes csizmadia azért hogy jól meglábszijazza, Kádár professor azért, hogy ha lehet valamiképen embert csináljon belőle. Hiába! keresztgyermeke, ő fogott fönn rajta elhagyatottságában s míg ereje és tehetsége engedi, elpusztulni nem engedi.

A bizonytalanság miatt, hogy hol lehet, éle még? nem sülyedt-e lejjebb, lejjebb a bűn fertőjébe, szinte beteg volt a nagytiszteletű ur.

Lemi pedig nyakába vette a világot. Jó emlékező tehetsége lévén, könyvnélkül tudta, hogy tanuló társai hol laknak a vidéken s beállított azok szüleihez, fűszerezve országra szóló kóborgásait oly epizódokkal, hogy már a lapok is rendes rovatot nyitottak számára, jósolván, hogy ha egy 14 éves ifjanc ily elmés kalandokat csinál csupa juxból, homályba fogja borítani a hajdankor Cagliostro Sándorát, a ki köztudomás szerint orránál fogva hurcolta lángeszével a trónokat, országokat, bankházakat; most Hispania déli részén, majd Párisban, — Stokholmban kedélyeskedett, lóvá téve egész Euró-

döttek, hanem annak megadását a birodalom több népei számára is sürgették. A nádor március 6-án vezette a küldöttséget a király elé, ki megígérte, hogy a hű magyarok kérését mielőbb teljesítendő. A királytól a küldöttség befolyásosabb tagjai az egyes kormányferfiakhoz mentek, hogy őket a nemzet kívánságainak jogosságáról meggyőzzék. De bár István főherceg nádor is mindent megtett, mit csak tehetett s még állásának megtartását is a nemzet kívánatainak teljesítéséhez kötötte, az udvar nem volt hajlandó a kívánt engedményeket megadni. Csak hosszas tanácskozások és a nádornak tett keserű szemrehányások után egyezett meg az udvar abban, hogy mivel a körülmények veszélyessége miatt a kívánatok teljesítéseit megtagadni nem lehet, a király adja meg ugyan azokat, de később, ha a körülmények változnak, minden eszköz használtassék arra, hogy azok egészben vagy részben visszavéteszenek. A nádor márc. 17-én kapta meg a leiratot, melyben a király a nemzet kívánatait teljesítette. Ezen leirat következtében a nádor még az nap ki-nevezte Batthyányi Lajost miniszterelnökné, ki legelső kötelességének tartotta a fővárost megnyugtatni, mely a Bécsből érkezett rossz hírek folytán fel volt izgatva.

Időközben az országgyűlés is, a mennyire az általános izgatottság megengedte, folytatta munkálkodását, s a népképviselői hiányainak némi pótlásául nemcsak a városok, kerületek és az egyházi rend követéit ruházta fel szavazatjoggal, hanem azt is elhatározta, hogy ülései mindaddig folytonosok lesznek míg a legsürgetőbb tárgyak elintéztetnek. Így alkottattak meg március 18-án a közteherviseletről, urbér és papitized megszüntetéséről szóló törvényjavaslatok; elvben az egyesülés Erdélylyel is kimondatott; a városok rendezéséről szóló törvényjavaslatban a választási jog némi census mellett minden vallásfelekezethez is így a zsidóknak is megadatott; de mivel Pozsonyban március 19. 20. 21-én zavargások törtek ki a zsidók ellen, sőt mivel ezek ellen még Pesten is mutatkozott ingerültség, az országgyűlés kénytelen volt ama jogot a zsidóktól megvonni s azt csak a törvényesen bevett választásokra szorítani. — Törvényjavaslat készített még a nemzetőrsegről, továbbá egy sajtótörvény, melyet tulzsigorúsága miatt, az országgyűlés kénytelen volt szabadabb szemlebe öntve terjeszteni királyi megerősítés alá. — A felelős miniszterium eszméje, a vármegyei municipális szerkezet megváltoztatását szükségelte, melyről szintén alkottatott törvényjavaslat. De mindezen törvényjavaslatok közt legfontosabb a független felelős miniszteriumról szóló törvényjavaslat volt. Nem mintha a nemzet általa új jogot nyert volna, hanem mivel a német kormányferfiak jogtalan beavatkozásának az országügyeibe, véget vetett s mivel az egész kormánynak új formát adott, miután kedvező körülmények a nemzetet azon helyzetbe hozták, hogy végre elérhette azt mihez századok óta teljes joga volt, mire századok óta törekedett, azért ügyelnie kellett arra, hogy attól kedvezőtlen körülmények megne foszthassák. Ezen törvényjavaslatban kimondatott, hogy a király távollétében a nádor gyakorolja, mint helytartó, felelős miniszterek által, a végrehajtó hatalmat. De éppen ez volt az, mitől a bécsi udvar irtózott, úgy, hogy sokáig sem a miniszterium hatásköréről szóló törvényjavaslatot, sem a Batthyányi által fölterjesztett minisztereket nem akarta megerősíteni, különösen pedig nem akarta megengedni azt, hogy a pénz- és hadügyekre külön magyar miniszterium alkottassék.

Midőn tehát Batthyányi ezen törvényjavaslatot megerősítés végett a királynak fölterjesztette, csak-

szépségét, mind kedvességét mind modorát, de főképen gazdag hozományát tekintve egyike volt a város legelső leányainak — hozzá méltó párthiet szerezen. Legelső erre természetesen az, hogy nyílt házat tartson. Erre az előkészületek folynak is javában. A szép, tágas szobák újból pingáltatnak, a pallók szép fényesre vixoltatnak, a könyves almárium kopott kötési ódonosságait, cifra metszésű diszkótésű könyvek, a falakat új képek foglalják el, két szakácsné tartatik, a kerítés, udvar csinosittatik, szóval az egész ház és tájéka, barátságos, új szint ölt fel.

A nagytiszt. asszonynak a díszítés, rendezés miatt se éjjele, se nappala. Még szerencse, hogy Elemérék irodája a szomszédban van, legalább a ház kereszty gyermek át-át jön, ha sietős dolga nincs, napjában hatszor is, hogy műizlésének a rendezésnél fényes tanubizonyosságát adja. Ez a tükkör a főispánnéknál ilyen helyen van, — ez a kerevet kereszthben áll az alispánnéknál, — a délszaki növények majolika vázában állanak a püspöknél, — s valóban ha izléses és kifogástalan a nagytiszt. asszony szobái, azt első sorban Elemérnek köszönheti. Nem is háládatlan érte. Figyelemmel kíséri hivatalában s mindennap kérdezősködik hogyléte s folyó ügyei felől. Hjal a leányas anyának körültekintőnek kell lenni.

A nagytiszt. asszony árgus szeme észrevette, hogy Elemér mily előzékeny, udvarias Juliska iránt, mint találja ki annak a gondolatát is, hogy halmozza el apró-cseprő ajándékokkal, — aztán meg az ügyvédi pálya fényes. Elemérnek lángesze van, — hogy bizonytalan származásu? mit tesz az, Hunyadi Jánosnak se tudja a világ, hogy ki volt az apja. . . . Lám, már most is jobb keze öreg, beteges főnökének, sőt teljhatalmu megbízottja mindenben.

(Folyt. köv.)

hamar nagy izgatottság keletkezett az országban mert híre járt, hogy az udvar azt semmiképen sem akarja elfogadni. A bécsi kormány már a bécsi forradalom kitörése és Metternich herceg beköszönése után Bécsot ostromállapotba helyezte s már akkor elhatározta magában a bécsi mozgalmat megállítani s a nép által kivivott engedményeket lassankint visszavenni. Éppen így akart tenni Magyarországgal is. Midőn egyszerre a zavar Bécsben tetőpontját érte el s attól lehetett tartani, hogy ha az országgyűlés feliratában kért engedmények megtagadtatnak az egész ország fellázad; a kívánatokat teljesítette ugyan, de azon titkos elhatározással, hogy azokat mielőtt lehetséges visszavonja. . . Bécs az alkotmány megadása után lecsendesült, az udvarra legalább nem volt veszélyes. A megbukott kényuralom eszközei tehát elérkezettnek hitték az időt, a tett engedmények visszavonására.

Március 22-én Ferenc Károly főhercegnél értekezlet tartatott, melyen b. Jósika Samu erdélyi kancellár a következő tervet ajánlotta elfogadás végett. Mivel az egész birodalom meg van rendülve s annak még csak két sarkpontjában, Erdélyben és Horvátországban van csak nyugalom, azért Horvátországnak egy alkalmas elhatározott vezetőt kell adni, ki alkalmas lenne a horvátoknak megsebzett nemzeti érzelmét a trón és jó ügy érdekében kellőleg felhasználni. Mivel pedig br. Jellasicsot mondják ily alkalmas vezérnek, tehát azt indítványozza, hogy ő neveztesse ki horvát bánnak. Jósikának tehát az volt a célja, hogy az ily szellemű és a magyarokat gyűlölő ezredes vezérlete alatt felfegyverzendő horvátok segélyével véteszenek vissza mindazon engedmények, melyek a március 17-iki királyi kéziratban foglaltatnak. Az udvar Szögyéni, sőt a nádor ellenzése dacára elfogadta Jósika indítványát s a király által Jellasicsot bánná és altábornagygyá nevezette ki. Azzal, hogy Bécsben Windischgrätz nevezetett ki teljhatalmu katonai parancsnoknak, Horvátországban pedig Jellasics bánnak a reakciónak megvolt vetve alapja s a népek tudhatták, hogy mi sors vár szabadságukra. Ezen kinevezéssel összhangban az udvar a független felelős miniszterium hatásköréről szóló törvényjavaslatot is csak lényeges módosításokkal s a kancellária fentartásával fogadta el.

Midőn ennek híre az országba érkezett, a nemzet, de különösen Pest város lakosságát lázas izgatottság fogta el. Az izgatottságot még maga a csendbizottság is növelte, midőn már 27 ily hirdményt tett köze; „A felelős kormány, szabadságunk és függetlenségünk ezen koronája és biztosítóka veszélyezve van. A régi országnymorgató rendszer barátai arra kívánják birni a királyt, hogy a had- és pénzügyet a nemzeti kormány kezéből kivegyje. Mi e cél ellen, mely nyílt megcsalása a nemzetnek, tiltakozunk. A pragmática sanctio kétoldalu kötés. Eddig csak egy része volt életben, mely az országló ház javát érdekli; jelenleg szükség, hogy kormányunk függetlenségének biztosításával másik része is teljesebben menjen. A nemzet vérét áldozta a pragmática sanctio egyik részéért; ugyanazt fogja tenni, ha kell, másik részéért is.“ Az udvar ezen eljárásán kívül az izgatottságot még a milánói és prágai mozgalmak, továbbá az országban levő osztrák katonaság gyanus magatartása is növelte, mely izgatottság különösen Pesten oly fokra hágott, hogy Klauzál és Szemere miniszterjelöltek, kiket Battyányi küldött ide a kedélyek csilapítása végett, kénytelenek voltak a katonai örök mellé még minden-hová nemzetőröket is állítani.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

* „Az Eleven Hirlap“ megküldése után eddig is több adomány érkezett az E. M. K. E. szilágymegyei fiókjá számára; így Frölich Albin urtól 5 frtot, Rózsa Sándor urtól 1 frtot, Tóth Lajosné urnőtől (az „Eleven Hirlap“ 3 példányáért) 60 krt, Farcády Mihály urtól pedig 40 krt; így összesen 7 frtot vettünk, miért a nemes keblű adakozóknak hazafias adományaikért meleg köszönetet mond az E. M. K. E. szilágymegyei fiókjának választmánya.

* Egy éves méncsikó vásárlás. A földmiv. ipar és keresk. m. kir. ministerium a Szilágy-Somlyó vidéki gazdasági-egylet felterjesztésére elhatározta, hogy f. évi május 6-ik napján Szilágy-Somlyón nyilvános egyéves méncsikó vásárlást fog tartatni. Miről az érdekelt csikótulajdonosokat azzal értesitem, hogy az e vásárra nézve később érkezendő intézkedésekről e lapok után fognak tudomást szerezhetni, azokat pedig, kik hozzám eladó méncsikóik származását, színét, magasságát ápril hó közepéig bejelentik személyesen is értesíteni fogom. Szilágy-Somlyó, 1888 március 27. Bölöni Sándor gazd. egyt. titkár.

* Gyűlés. A helybeli jótékony nő-egylet ápril 3. délután 3 órakor a tanácskaszál gyűlést tart, melyre az érdekeltek e lap után is meghívtnak.

* A „Wesselenyi-Egylet“ hatodik és e ciklusban valószínűleg utolsó felolvasó estélyét a múlt vasárnap tartotta meg. A zilahi dalkör kifogástalan precizitással ekzekválta „Ernani“ boralát. Azután Berényi János tanár olvasott fel az idő jóslásról. A másik felolvasó Petri Mór tanár volt, ki az általa fölölt irodami ciklust fejezte be ily cím alatt: Arany János balladáirol. A két felolvasás között ismét a dalkör énekelt egy pár sikerült népdalt. Azután, mint rendesen, megszólalt a zene, majd „hallgató“ nótákkal mulattatva a közön-

séget, majd tánera lelkesítve a fiatalságot. Végül Kabos Hedvig k. n. szerzett élvezetet hallgatóinak Vörösmarty „A merengőhöz“ című gyönyörű költeményének elszavalásával.

* Vakmerő betörés. A pénteki nagyvásár alkalmával példátlan vakmerőséggel hajtott végre egy betörést bizonyos Lőrinczi Ignác nevű mózes vallásu, pöcs-petrii illetőségű jó madára Finger Lajos vendéglőjében. Az nap többször megfordult a vendéglőben különböző ürügyek alatt, a nélkül, hogy valakinek gyanuját felkeltötte volna. A kénszemlét megtartván, a vendéglős magán lakásába hatolt be, a melynek ajtajába a kulcs benne volt s zártolója egyszerűen reá fordítva, miután a háziak gyakorta megfordultak a szobában is és a tornácra folytonos jövé-menés volt s így képtelenségnek tartották, hogy valaki oly vakmerő gondolatra jöjjön, hogy ennek dacára oda behatoljon, annál is inkább, mivel arról csak a háziak tudhattak, hogy a szobában lévő íróasztal fiókban építkezési célokra szánt tetemesebb összeg pénz van. Midőn a vendéglős anyósa a folyosón végig menve a szoba felé tartott, akkor jött vele szemben az említett betörő, ki azon kérdésre mit keres ott, egész nyugodtan felelte, hogy sört akar inni. S ugy tett miként mondá. Hogy gyanut ne keltsen, bámulatos phlegmával megivott egy pohár sört és zsebében az eltolvajlott 209 frttal s egy ezüst órával tovább állt. A vendéglős nem sokára bemenvén a szobába, gyanut keltett előtte, hogy az asztalfiók ki van huzva s ez okozta a deliquens vesztét, mert csak hamar kiderült, hogy a pénz hiányzik; mire a helybeli csendőrség közbe léptével sikerült a betörőt, ki Kraszna felé menekült a „bükk“ erdőségben elcsipni. A pénz még érintetlenül volt nála, de a pénztárcát már eldobta valahol. Eleinte tagadta tettét; de a pineér szembesítésére mindent bevallott s nyugodtan megadta magát sorsának. A pénztárcát alig egy fél óra múlva a tettes letartóztatása után Münsztermann Gyula helybeli adótsizt találta meg kertjében a hova azt a betörő menekülése közben hánnya. Az egész dologban az a különös, hogy — a mint említettük is — a betörő egész határozottan számított arra, hogy az íróasztal fiókjában nagyobb összegű pénz van és még a több osztályu íróasztalnak is azt a részét feszítette fel, a hol a pénz állott írományok közé elrejtve. Ugy látszik, hogy ezt ő beavatott egyéntől tudhatta s a betörést is egész tervszerűleg, utasítások nyomán követte el. A vizgálát majd ki fogja deríteni a bünrésztet is.

* Halalozások. Hari Ilona, Hari Pál egyetlen kedves leánya, Zilahon 19 éves korában; Csomafáy Anna, özv. Csomafáy Gáborné szép leánya Felegregyen, 21-dik évében, — Hamp Ferenc, zilahvárosi erdész neje, sz. Sewab Laura 55 éves korában, Zilahon elhaltak.

† Kaizler Imre nyugalmazott kir. törvényszéki elnök, ki a bíróságok szervezése óta egészen a múlt évben történt nyugalomba vonulásáig oly kitartó erélylyel, bölcseséggel, mint az igazságszeretet megtestesítője vezette törvényszékünket, folyó hó 25-én Zilahon elhalt. — Hivatali tevékenységében fáradhatlan buzgalmu, hivatalnokaival szemben igazi atya, jellemében, szokásaiban puritán szigoru, a közcélú intézetekkel és szűkölködőkkel szemben pedig folyton bőkezű adakozó volt. — A régi táblabírák magyaros gondolkodásmódja és igazi jószívűsége — a modern bürokratával ritkán egyesült oly szép harmoniában mint az elhalt elnökben. — Családját rajongásig szerette és a sors éppen legkedvesebbjeit ragadta el tőle. — Neje, egyetlen fia rég megölözték őt a halálban. Munkában keresett vigasztalást, de a tullesztett munka megtörte erejét és odaköltözött szerettei közzé. — A nemes szívű férfiú elhunyt volt hivatalnokai körében is a legmélyebb részvételre talál. Haláláról a ref. kollégium tanári kara is adott ki gyászjelentést. A gyászjelentés pedig következőleg hangzik: „Kaizler László s neje Boldog Polixena, gyermekei: László s neje, Károly s neje gyermekei, Kata, férje s gyermekei; — Kaizler Zsuzsa s férje Nagy Miklós s gyermekei, — mint testvérek; — s elhunynak elhunyt testvérei illetőleg testvére gyermekei: özvegy Kaizler Antalné sz. R. Viski Róza s gyermekei: Mari, Róza, György; — néhai Kaizler Sándor gyermekei: Ilona s férje Kaizler Ignác, Sándor s neje s gyermekei, — Berta és Albert; — Szentkirályi Kálmán, neje s gyermekei, Szentkirályi Tivadar és Zoltán mostoha fia illetőleg unokái; — több közelebbi s távolabbi rokonok nevében fájdalommal szívvel jelentik, hogy a szerető testvér, nagybátya, apa, nagyapa, rokon s önzetlen barát Kaizler Imre a zilahi kir. törvényszék nyugalmazott elnöke, a zilahi ev. ref. főtanoda algondnoka, életének 70-ik és özvegységének 31 ik évében rövid szenvedés után folyó év március 25-én reggeli 8 órakor megszűnt élni. Tavasz van s mégis nem az élet és virulás felett örülnünk, hanem egy megszűnt élet felett gyászolnunk és könnyeznünk kell. Eljött a vihar s váratlanul döntötte ki azt a tölgnyt, mely oly sokaknak nyújtott édes oltalmat, enyhét és menedéket. Hisz nemcsak övéi állnak hulló könnyekkel koporsója mellett, hanem e koporsó mellett gyászt élt a főtanoda buzgó algondnoka s a törvényszék egykori erélyes, de jóságos s most nyugalomba levő elnöke felett s egyaránt gyászolunk, mert oly férfiú váratlan elvesztését kell megsiratnunk, ki első volt a bölcsék közt, erős a tanácsban, fáradhatlan a munkában, törhetetlen a kötelesség-teljesítésben, mint hazafi, mint ember egyaránt a közszeretet és tisztelet méltó tárgya. Pihenni ment, hisz az elfáradtaknak édes a nyugalom.“ Temetése Zilahon folyó hó 27-én délután 4 órakor ment végbe nagy részvétellel az ev. ref. egyház szertertása szerint. Legyen emléke áldott a derék férfiúnak!

* Phylloxera ellen. Minden eddigi, a phylloxera járvány ellen ajánlott szerek között legtöbb figyelmet érdemel a „Schlenker Iván és társa vegyészeti és technikai laboratoriuma által Budafokon (Promontor) feltalált „irtó és trágyaszor“ (szénkénés phosphat). Anál inkább ajánljuk ezen szert a t. szőlőbirtokokok figyelmébe, mert ez által a phylloxera gyökereken kiir-

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a városház alatti Hirschman-féle **bolthelyiséget** átvettem s magam a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom.

Balázs József.

Hirdetmény.

A kárásztelki plebános tagbeli legelőjére bornyukat fogad darabját 5 frt 50 krajcárért.

PHYLLXERA

irtó-s trágyaszer (szénkének) phosphat

Bejelentetett 63.917. szab. sz. alatt.
Ezen szer által a legkedvezőbb eredmény érhető el; a rovar minden fejlődési stádiumában elpusztíttatik, a talaj fertőtleníttetik és phylloxera megölhetőre teljesen alkalmatlanná teszi. A már megtámadott beteg tőkét teljesen új életre ébreszti és ezen trágyázás által a rovarnak további behatolását lehetetlenné teszi és a termőképességet nagyban fokozza.

Egy tőke költsége egy krajcár.

Árak csomagolással együtt díjmentes szállítással a budafoki (promontori) hajó vagy vasúti állomáshoz
10 métermázsá vételeinél 6-8000 tőkére a métermázsá — — 8 frt.
1 " " 6-800 " " " — — 10 frt.
50 kiló " " 350-400 " " " — — 5 frt.

Megrendelések a vegyészeti és technikai laboratoriumhoz „BUDAFOKRA” intézendők. 1-10

Fényképész

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint üzletem képviselője itt helyt a Nemeszky János Bánffy-ut ai lakásán rövid ideig felvételeket fog eszközölni. Felvételek bármikor, borus időben is eszközölhetők.

A n. é. közönség becses pártfogását kéni,

alázatos tisztelettel:

Lojanek János,

fényképész Nagy-Váradiól.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 „ — „
Negyed évre . . . 3 „ 50 „
Egy órá . . . 1 „ 20 „
Egyes szám helyben 4 kr.
Videken 5 kr.

Százalék nem adatik.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:

Budapest, nádor-utca 7. sz., I. emelet, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el. Kéziratok vissza nem adnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fel Franciaország részére pedig John F. Jones & Cie. Parisban, 31 bis, rue du Faubourg Montmarire.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

Legolcsóbb magyar lap.

Legolcsóbb magyar lap.

A ma tíz év alatt, mely a **Pesti Hírlap** megalapítása óta eltelt, a magyar olvasóközönség rokonszenve évről-évre fokozódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma, — mikor a **Pesti Hírlap** immár tizedik évfolyamát éli, — kétségbe onhatlanul a legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon.

A hazai közönség e pártatlan hízlalma és rokonszenve arról tanuskodik, hogy a **Pesti Hírlap** mindig híven megtartja azt az irányt melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad ezután is minden irányban, **pártoktól és kormánytól egyaránt.**

Erős, öntudatos, magyar nemzeti politika, ez jelszava a **Pesti Hírlap**nak. Határozottan szembeáll mindazzal, ami e politikának útjában áll, de nyíltan helyesli, ha akár a kormány, akár bármelyik országos párt úgy jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé, hogy a **Pesti Hírlap** munkatársai közt különböző pártállású kitűnő publicisták sorakoznak. **E függetlenségben rejlik a lap ereje,** melynek fogva megmondhatja az igazat minden irányban, a kormánynak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az ellenzéknek.

A **Pesti Hírlap** vezetői: **Pulszky Ferenc, ifj. Ábrányi Kornél, Horváth Gyula, Eötvös Károly, Törs Kálmán, Schvay Gyula, Borostyáni Nándor és dr. Kenedi Géza** írják.

Ugyanők dolgozataikkal gazdagítják a **tárcarovatot** is, melynek rendes munkatársai azonkívül: **Mikszáth Kálmán (Scarron), Agai Adolf (Csicseri Bors), Bartók Lajos, Tolnai Lajos, Jakab Elek, Kürthy Emil, Reviczky**

Gyula, Sebők Zsigmond, Szécsy Ferenc, Sziklay János, Sztörenyi Hugó stb.

Mikszáth Kálmán ki a „Ház” folyóscájáról immár bejutott a honatvák közé, országos híre és kedveltsége kapott képviselőházi katecolataiban humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások ferdeségeit — párttekinet nélkül.

Az élénken szerkesztett rendes rovatok vezetői: **Antalik Károly** (országgyűlés és zene), **Luby Sándor** (napi hírek), **Sasvári Armin** (külpolitika), **Schmittel József** (segédszerkesztő) stb., mindent elkövetnek hogy az olvasó közönség igényeit a leglokozottabb mérvben kielégítsék.

A szerkesztőség élén, mint iránytadó és igazgató lapvezér, **Légrády Károly** lapfajadonos-fszerkesztő áll, kinek e téren negyedszázadon át szerzett tapasztalatai garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a **Pesti Hírlap** a lapok versenyében kivívott elsőrangú helyet mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész seregén kívül, kik — költségre való tekintet nélkül — minden nevezetesebb eseményről hó táviratokban értesítik a **Pesti Hírlap** közönségét, a szerkesztőség külön tudósítót küld a szükséghez képest mindenhova (még az ország határain túl is), csak hogy közönségét első forrásból láthassa el megbízható értesítésekkel.

A **Pesti Hírlap** színházi és hírovata elvitázhatlanul leggazdagabb valamennyi lapokéi közt.

A külföldi irodalom érdekesebb termékeit — regényekben, tárcarajokban s beszélyekben — gondosan megválasztva mutatja be.

Nagy gondot fordít a **Pesti Hírlap** még a közönség köréből való panaszok s a

mindenki által szívesen olvasott szerkesztői üzenetek közlésére is.

S há a legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) két teljes ivet — 16 oldal — fölvegott állapotban ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül **hetenkint** még egy **zenemellékletet** is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, mindőt ma egyetlen európai lap sem nyújt közönségének.

Mindezen kedvezmények dacára a **Pesti Hírlap** a legolcsóbb napilapnak méltán mondható, amennyiben havonként csak 20 krral drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hírlap előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 „ — „
Negyed évre . . . 3 „ 50 „
Egy órá . . . 1 „ 20 „

Előfizetés — legcélszerűbben postautalvánnyal — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a **Pesti Hírlap** kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Összelévesztések kikérülése végett azonban csakis **PESTI Hírlap** irandó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „Pesti Hírlap”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánított óhajra a **Pesti Hírlap** kiadóhivatala egy hétig ingyen és bérmentve küldi a lapot mutatóványul.

Hetenként zenemelléklet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a legelső és legnagyobb gyárákalkali közvetlen összeköttetéseinknél fogva azon helyzetben vagyunk, hogy bármely ilynemű fővárosi üzlettel versenyezve, legjobb minőségű, tiszta, hibátlan

Márvány, Gránit és Syenit

k ö v e k b ő l

S I R E M L É K E K E T

minden nagyságban, a legujabb és legszebb alakokban nagy választékban folyton készletben tartunk és a legolcsóbb áron számítjuk.

Mindenemű építkezési kőfaragó munkákat, márvány vagy terméskövekből, ugyszintén **vasrácszatokat** a legjutányosabb árakért készítünk.

Mintákat és árjegyzéket bérmentve küldünk.

Teljes tisztelettel:

Veiszlovits Adolf és fia,

Nagyváradon, Olasz, főutca.